

Cultuureducatie in het gespecialiseerd onderwijs echt maatwerk

Handleiding voor ICC'ers en contactpersonen van het S(B)O en VSO

CultuurSchakel heeft, in overleg met de culturele aanbieders en op verzoek van ICC'ers uit het S(B)O, een stap gezet om meer inzicht te geven in de geschiktheid van activiteiten voor het SBO, SO en VSO.

Prikkelniveau

Prikkelniveau

Prikkelniveau

- Laag prikkelniveau
- Gemiddeld prikkelniveau
- Hoog prikkelniveau

Om meer inzicht te krijgen in de geschiktheid van een voorstelling of museumbezoek voor het S(B)O en VSO, hebben culturele aanbieders in Vonk en Expeditie C aangegeven in welke categorie de activiteit past. Zij bepalen zelf in welke categorie hun activiteit valt.

Dit geeft scholen houvast bij het maken van een passende keuze voor hun leerlingen. Het is tevens een middel om samen – school en aanbieder – in gesprek te gaan, de voorbereiding op de activiteit aan te passen of, indien mogelijk, het programma prikkelarmer te maken.

Bij het samenstellen van het programma van Vonk en Expeditie C zijn nog niet alle theatervoorstellingen in première gegaan, waardoor het lastiger kan zijn om vooraf aan te geven in welke categorie de voorstelling valt. Neem daarom altijd vooraf contact op met de educatief medewerker van de aanbieder.

Het is nu ook zichtbaar of de activiteit rolstoeltoegankelijk is en of er ringleiding of mobiele ringleiding (zoals Compilot) aanwezig is. Ringleiding zorgt ervoor dat leerlingen die slechthorend zijn en een hoortoestel dragen, een activiteit kunnen beluisteren zonder storend omgevingsgeluid. Ook voor blinden en slechtzienden is er

een symbool, dat te vinden is bij cultuurbezoeken waar zorgvuldig rekening wordt gehouden met hun behoeften.

Bewustwording

De handvatten vormen een aanzet tot bewustwording en een uitnodiging om te blijven nadenken over de organisatie en inhoud van activiteiten voor leerlingen in het S(B)O en VSO.

Neem vooraf contact op met de aanbieder

Besprek samen de verwachtingen en mogelijkheden. Gebruik de onderstaande punten als leidraad voor het gesprek.

Voorafgaand aan het museum- of theaterbezoek

- Is er een visuele handleiding voor de leerlingen? Zorg dat zij weten wat ze kunnen verwachten; denk aan foto's of pictogrammen van de bus, de omgeving van het theater of museum, de ruimtes, de zaal, de regels, de museumdocent of gastheer/-vrouw, en de spelers.
- Welke medewerkers zijn betrokken bij het bezoek? Zijn zij geïnformeerd en hebben zij affiniteit met de doelgroep? Denk aan museumdocenten, de gastheer/-vrouw in het theater en ook aan acteurs, dansers en muzikanten.
- Maak duidelijke afspraken over het gedrag in het museum of theater, zodat de leerlingen weten waar ze aan toe zijn: wanneer ga je naar de wc, mag je de zaal even verlaten als het te veel wordt, wanneer mag je praten en wanneer moet je stil zijn?
- Vraag een toelichting op de pictogrammen 'prikkelarm' en 'prikkelrijk'.

In het museum of theater

- Is er een prikkelarme ruimte voor ontvangst?
- Is een prikkelarm dagdeel van het bezoek mogelijk, bijvoorbeeld een museumbezoek vóór of ná openingstijd, op dagen zonder publiek?
- Is er een prikkelarme plek in de zaal, bijvoorbeeld dicht bij de deur? Houd bij voorkeur een rij stoelen vrij tussen groepen en eventueel een stoel vrij tussen leerlingen.
- Zijn er zintuiglijke zakjes aanwezig om prikkels te verzachten?
- Scholen dienen hulpmiddelen zoals noise-cancelling koptelefoons mee te nemen voor leerlingen die deze nodig hebben.

De voorstelling of rondleiding op maat maken

- Worden de kinderen zo snel mogelijk bij de activiteit betrokken door middel van interactieve momenten?
- Is er een korte introductie bij de voorstelling?
- Is het mogelijk geluid en licht (met gedempt zaallicht) aan te passen om overprikkeling te voorkomen? Zaallicht volledig uit is niet wenselijk.

Rekening houden met de verschillende behoeften van leerlingen

- Minder talige leerlingen en/of trage informatieverwerking
- Beweeglijke leerlingen die moeilijk op hun plek kunnen blijven zitten
- Korte aandachtsboog, snel afgeleid of dwalende gedachten
- Moeilijke emotieregulatie, gevoeligheid voor sferen en mogelijk beperkt inlevingsvermogen
- Het ontwikkelingsniveau van de leerlingen (met name relevant voor SO en VSO)
- De belevingswereld
- Lichamelijke beperkingen